

لایحه اوزان و مقادیر برای اینکه چیزی شش سال نماند و خوب نیست این لایحه آخرین بیفتد لهذا بنده معتقدم تا قانون ممیزی را اولش تمام نشود هیچ لایحه نباید جزو قانون شود تا اینکه این قانون سیر طبیعی خودش را بکند

شیروانی - رأی بگیریید
رئیس - عده کافی نیست برای رأی چون عده کافی نیست جاسه را ختم میکنیم روز سه شنبه رأی میگیریم
 (مجلس سه ریح بعد از ظهر ختم شد رئیس مجلس شورای ملی مؤتمن الملک منشی علی اقبال الممالک منشی معظم السلطان

جلسه يك صد و سي و يكم صورت مشروح مجلس يوم سه شنبه ششم برج حوت ۱۳۰۳ مطابق سنخ رجب المرجب ۱۳۴۳
 (مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر به ریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل گردید)
 (صورت مجلس يوم یکشنبه چهارم حوت را آقای اقبال الممالک قرائت نمودند)
رئیس - آقای وحیدالدوله (اجازه)
وحیدالدوله - بنده قبل از دستور
 ابرض دارم
رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)
آقا سید یعقوب - بنده هم قبل از دستور عرض دارم
رئیس - آقای شیخ الرئیس (اجازه)
شاهزاده شیخ الرئیس - بنده هم قبل از دستور عرض دارم
رئیس - در صورت مجلس مخالفی چیست؟
بعضی از نمایندگان - خیر
رئیس - آقای وحیدالدوله (اجازه)
وحیدالدوله - باینکه به وزارت مالیه ثابت شده است که رعایت حال معلمین را عموم و کلای محترم توجه دارند و حتی بنده بعضی از آقایان نمایندگان پیشنهاد کردند که بعد از پرداخت حقوق وزارت جنگ و امنیه و نظمی پرداخت حقوق معلمین مقدم باشد سایر مخارج است
 (بعضی از نمایندگان - صحیح است)
 متناسفانه حقوق اغلب ادارات پرداخته شده و دو ماه بیشتر باقی نمانده است و معلمین چهارماه و پنج ماه طلب کارند ستا حتی سه روز بیش حقوق اداری وزارت معارف کاملاً پرداخته شده
 ولی معلمین بیچاره همینطور چهارماه

بلکه پنج ماه طلبکارند و با کمال بدبختی و عسرت زندگانی میکنند بطوریکه بنده شنبه ام امروز مدارس تعطیل است و اطفال مردم در کوچه ها سرگردان خواهند بود
 تعجب است که از چه نظری دولت این تبعیض را قائل میشود؟
 علت اینکه قدم دوم در اصلاحات این مملکت که هیچمد سال است مشروطه است برداشته نشده بواسطه عدم توجه اولیای امور است بامر معارف
 قدم اول که امنیت بود برداشته شده و بجمه الله آقای رئیس الوزراء مملکت را امنیت دادند و از این حیث خاطرها جمع شد
 ولیکن قدم دوم که اصلاح معارف باشد در این قسمت هنوز قدم برداشته نشده است و همچنین راجع بصحیه مملکت آقایان و کلا محترم علاوه بیشتری باین دو مسئله دارند و با اینکه در اغلب جلسات مجلس اصرار و تأکید شده است هیچ طرف توجه قرار داده نشده است
 این است که بنده از مجلس تقاضا دارم:
 اولاً در تسریع جریان قانونی آقای داور راجع بتقدم پرداخت بودجه مدارس جدیت شود
 ثانیاً بدولت تذکر داده شود بفوریت حقوق عقب افتاده معلمین و اداره صحیه مملکتی را وزارت مالیه بردارد و همینطور بودجه معارف و صحیه را از نقطه نظر احتیاجات مملکتی تنظیم نموده و بمجلس بیاورد
رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)
آقا سید یعقوب - يك سابقه در مجلس بوده است که اگر یک نفر از نمایندگان سؤالی از وزراء داشت باید کتباً بنویسد در صورتی که این سابقه نظامنامه نیست سابقاً هم عرض کرده ام که این سابقه مطابق نظامنامه نیست
 این است که از مقام محترم ریاست استدعا میکنم که اطلاع بدهند به وزیر فواید عامه و مالیه که برای روز پنج شنبه بیایند
 چون يك سؤالی بنده دارم که آن سؤال عام المنفعه است و راجع به چای و قند است که حقیقه قوت غالب مردم شده است
 قند یکمرتبه از یکمن دوازده قران رسیده است یکمن دو تومان و این مسئله حقیقه اسباب بهت همه مردم شده است و لازم است آقای وزیر تجارت بیایند اطلاع بدهند که قند از روسیه نمی آید اگر اینطور است که اقداماتی بشود اگر هم در یکجائی حبس شده است که آنهم

معلوم شود و اقداماتی در این باب بشود مسئله قند مسئله ایست که محتاج الیه عموم است و يك چیزی نیست که مختص بيك طبقه دون طبقه دیگری باشد يك چیزی است که قوت غالب مردم شده است و در واقع میتوانم عرض کنم قند و چای حالت برنج و نان را برای مردم پیدا کرده است
 بنده میخواهم از آقای رئیس استدعا کنم که بوزیر فواید عامه و وزیر مالیه تذکر بدهند که روز پنجشنبه برای جواب سؤال بنده حاضر شوند
 زیرا اگر بنا شود کتباً نوشته شود طول میکشد و نتیجه نخواهد داشت
بعضی از نمایندگان - وارد دستور شویم
رئیس - وارد دستور شویم؟
بعضی از نمایندگان - بلی
رئیس - کمیسیون دوازده نفری امروز باید انتخاب شود دوفتور بقرعه برای استخراج آراء معین میشوند
 اسامی اشخاص هم که قابل انتخاب نیستند اعلام شده است
 آقایان دوبه دو تشریف میبرند بیرون و رأی میدهند
 آقای عماد السلطنه (اجازه)
عماد السلطنه - ممکن است دوفتری که بقرعه باید معین شوند حالا معین شوند ولی اگر آقایان مقتضی بدانند بعد از تنفس در اولین وقت شروع بانتخاب بشود
جمعی از نمایندگان - صحیح است
رئیس - مخالفی ندارد؟ (بعضی گفتند - خیر)
رئیس - لایحه ممیزی از اول مطرح است
 شاهزاده ولی میرزا نطقشان تمام شده است
محمدولی میرزا - بنده بطوری که نظر محترم آقایان است عرض خودم را در ماده اول قانون ممیزی سه قسمت تقسیم کرده بودم
 قسمت اول این بود که آیا از بهره مالکانه باید مالیات اخذ شود یا چنانچه در لایحه تدوین شده است از کل عایدات
 و قسمت عمده عرایض خودم را در این باب عرض کردم
 در قسمت ثانوی هم که به بنیم آیم مخارج حتماً باید موضوع شود و پس از وضع مخارج چیزی که مابقی میماند بر آن مالیات باید تعلق بگیرد یا خیر بدون اینکه مخارج موضوع شود باید مالیات دولت مأخوذ شود؟
 در این قسمت هم چیزهایی که بنظر می رسید با يك دلالتی و اهداد و ارقام بعضی آقایان

رساندم و قسمت سوم که باید امروز بعرض آقایان برسانم این بود که بطوری که عرض شد دولت در ایران بزرگترین ملک است اگر تردیدی باشد که بهترین ملک است ولی در هر صورت بزرگترین ملک هست و باینحال ما میتوانیم مراجعه کنیم به بنیم معامله که دولت خودش در موضوع اربابی و مالکی میکند چه صورتی دارد و گمان می کنم این يك مأخذی باشد که باید باوقائل بشویم
 زیرا دولت بمراتب از سایر ملک ها و ارباب ها توانائیش بیشتر است و بهتر میتواند از عهده جمع آوری و آبادی ملک بر آید و سائلی که برای دولت موجود است البته برای کمتر و خیلی کمتر موجود است
 بنده در اینجا بطور اختصار يك ارقامی را که بموجب راپرت رئیس کل مالیه و بيك اطلاعاتیکه از خارج تحصیل کرده ام و آن اطلاعات هم اداری است آنهارا بعرض آقایان میرسانم که ملاحظه فرمایند دولت خودش چه معامله میکند و تاچه اندازه و میزان مخارج بهره برداری می نماید و چه عاید میشود
 البته این يك میزان است که بدست آقایان می آید برای اینکه تصدیق کنند که عرایض بنده و آقایانیکه هم عقیده هستند صحیح است و باید مخارج را منظور کرد بعلمت اینکه عوایدی که بدست می آید این عواید خود بخود بدست نمی آید يك مخارج ضروری است که اگر آن مخارج نشود نمیشود بهره برداشت و البته اگر بهره نباشد یا کم باشد
 بدیهی است که مالیات کم خواهد شد این مسئله هم بدیهی است که مالیات اصولش بر عایدات است
 در سنه هزار و سیصد و دو که بموجب جدولی که در هفتمین راپورت رئیس کل مالیه هست عایدات و وصولی خالصجات شده است چهارصد و چهار هزار و هفتصد و هفتاد و پنج تومان و پنج قران مبلغی هم از بابت بقایا وصول کرده اند که مجموع آن شده است چهارصد و هشتاد و یک هزار تومان و دو حقیقت این چهارصد و هشتاد و یک هزار تومان چیزی است که بدولت رسیده است
 مخارجی که برای وصول این چهارصد و هشتاد و یک هزار تومان شده است هر چه بنده گشتم در این راپرت ها ندیدیم یعنی در این چند فقره راپورتهای که طبع شده است چیزی ذکر نشده است
 ولی واضح است جزء تمام مخارج انتفاعی وزارت مالیه یکجزئی هم مخارج بهره برداری خالصجات است
 ولی از خارج بنده تخمیناً توانسته ام يك صورتی بدست بیاورم
 در سنه هزار و سیصد و دو بطوری که

منفعت و هائیدی دارد باید مالیات بدهد آن وقت آن رعیت هم باید مالیات بدهد اما این ربطی به آب و مالک ندارد

آب و ملک منقش این است که سرمایه من آب و ملک است و هر چه آب و ملک بمن دادند دولت باید مالک را بگیرد

بلی یک چیز دیگری است که بر آقایان تعین میشود و آن این است که در مملکت ایران قناعت خیلی زیاد است و خرج قناعت هم خیلی زیاد است و ملک هم تاملک بشود خیلی خرج دارد زیرا باید ملک را صاف کرد

باید سیل بندی کرد

باید ریگش را جمع آوری کرد

سنگش را جمع کرد و تمام این مخارج را باید کرد تا اینکه ملک ملک بشود و بلی مخارج سرمایه نباید استثناء شود و باید مخارج زراعت استثناء شود عقیده من این است که بواسطه این اختلاف زراعتی که در مملکت هست زراع بعضی جا ها مقاطعه است بسهم معین بعضی جا ها عمله یعنی عمله میکنند و آن وقت این عمله ها زمین میکنند

بعضی جاها نلک میبرند

بعضی جاها دولتک میبرند

بعضی جاها نصف میبرند و بعضی جا ها طور دیگر میبرند و این اختلاف زیاد که هست بواسطه این است که بعضی جا ها پذیرا رعیت است

بعضی جاها گاو با رعیت است

بعضی جاها فقط رعیت می آید کار میکنند و بذر و گاو مالک است و اینجا رعیت خمس میبرد

این اختلافات در زراعت زیاد است و چون شاهزاده داخل قسمت باغات شدند منم داخل آن قیمت بشوم

بسیار خوب باغ است گاهی درخت میکارند

گاهی صیفی میکارند و یک چیزی هم عاید صاحب آن میشود

ولی این مالیات را اگر بخواهید بگیرد جایش اینچنان نیست

اگر بخواهید این مالیات را وصول کنید باید یک مالیاتی بر کل عایدات این مملکت وضع کنید و آن هم جایش در قانون میزنی نیست

جایش در قانون مالیات تصادمی است که هر کس عایدات داشته باشد باید سهمی بدهد و وقتیکه این مالیات را وضع کردید آن وقت فلاح هم عایدات دارد

گادار هم عایدات دارد و باید هر کدام یک سهمی بدهند

ولی آن ربطی باین قانون ندارد این قانون مال آب و ملک است و فرقی هم بین دیم و رودخانه وقتان و آب چاه مرکب و

بسیطش نیست

اینجا نوشته است صد بیخ درصد در صورتیکه من آب میفروشم هر چه آب دارم میفروشم باید ده یکش را بدهم دیگر چرا صد بیخ همین شده است؟

اصلا در ایران بسیاری جاهها است که مردم ملک خالی دارند و اصلا آب ندارند

باینکه از دیگری آب میفرند یا اینکه ملک را میدهند کسی میکارد و آن وقت فرضا سالی بنجامه خوار گندم در عرض میگیرند و اینجا ملک مطلق را همین نکرده است و باینکه شاهزاده میگردد همه جا سیر کرده ام معدنک اطلاعات ندارند و بنده زیادتر از ایشان سیر کرده ام و بلکه دولت ایران را گردش کرده ام

مثلا در اصفهان باینکه رودخانه زیادند رود هست معدنک محتاج به آب چاه می شود

زیرا تا دو ماه بعد از هید رودخانه آب دارد و آبش بالا است

ولی دو ماه که از عید گذشت آب رودخانه باین میبرد و برای محصول میچیزند از چاه آب بکشند و در هر صورت آب بقدری انواع و اقسامش زیاد است که تفکیکش ممکن نیست که مثلا چاه را جدا کنیم یا دیم را جدا کنیم یا رودخانه را جدا کنیم زیرا خیلی جاهست که دوتا آب از رودخانه میدهند و ما قبش را از باران میدهند

بعضی جا هم برعکس است

بعضی جا هامر کب است

بامثلا اطراف تهران قنات دارد رودخانه هم دارد

ولی اینرا نمیشود از هم تفکیک کرد و بلکه باید بیک ترتیب و بنظم و نسق واحد و بطور عدل معین بکنیم وجهت ندارد که بگوئیم آنکه دیم است ده یک بدهد و آنکه آب میفروشد ده یک ندهد یا آنکه ملک دارد ده یک بدهد

ولی آنکسیکه قنات دارد ده یک ندهد

بنده این فرقا را مخالفم و همان طور که عرض کردم کمیسیون هم محل نزاع را کم کرده است

زیرا طواحین را هم داخل این قانون در صورتیکه محل نزاع آب و ملک است و باید دید که چه چیز از این دو عاید مالک شود و آن وقت یک حقی به دولت بدهد

و اما فرمایش فرمودید که مالک نمی داند عایداتش چیست

این مسخره است چطور نمیداند؟

هر مالکی میدانند که چقدر گیری می آید

مالک نمی فهمد چه چیز باور میدهد؟

منتهی بعضی اوقات یکسال آفت می زند کمتر گیش می آید یکسال زیاد تر گیش می آید

یک مسئله دیگری میخواهم عرض بکنم و آن این است که هر قانونی که مادر این مملکت میگذازانیم باید ملاحظه صحت اجرائیش را هم بکنیم چرا؟

برای اینکه این مردمی که ملاحظ میکنند بعضی بیابانی و وحشی هستند و ما مورین ما هم که ما خود رضایتی از همه شان نداریم یعنی همه از هم رضایت ندارند

شهر وانی - از هیچ کدام شان رضایت نداریم

مدرس - البته خوب هم دارد ولی باید قانون را بقسمتی وضع کرد که سهل الاجراء باشد

من خیال میکنم این هرا بعضی را که کردم اگر محل توجه واقع بشود (حالا من کار ندارم باینکه اگر عرضم کردیم یاد و عشر گرفتیم مالیات کمتر میشود یا زیاد تر میشود)

ولی در هر صورت مفید است زیرا دو هشر در مرحله اول مشکل است

ولی وقتی یک هشر را تشخیص دادیم آن وقت دو عشر و سه عشرش کاری ندارد

و اگر یکسال مخارج اضافه برای دولت پیش باید فوراً می آید اینجا میگوید من امسال ۱۰ کورور مخارج زیاد تر دارم آن وقت همین که نشستیم ایم میگوئیم دو عشر امسال بگیرد

اما یک قسمتی قانون بنویسید که جاهی که کسیکه بدیش و جش مالیات نداشته است وقتیکه چشمش بامور دولت میافتد فوراً مالیاتش را بدهد

پس اول قانون مالیات را جاری بکنید بعد زیاد کنید

ولی اگر اول زیاد بکنید آن وقت در اجرائش گیر میکنید و وقتیکه عشرش معین شد دیگر دو عشر و سه عشرش کاری ندارد و هر سال که میزنی کردند دیدند کم است فوراً می آید میفرمایند کم است ماه همین جا که نشستیم فوراً زیاد میکنیم از هیچ جا هم صدائی بلند نمیشود برای اینکه حساب در دست است و عقیده من بر این است که مرضی که کردم هر کسی از هر ملکی هر چه قدر میرود چه قنات باشد چه رودخانه باشد چه مرکب باشد چه نباشد باید به نسق واحد مالیات بدهد و بقیر این ترتیب فلسفه ندارد و اینکه عرض میکنم این قسم سهل الاجراء است یعنی چه؟

یعنی یک ورامینی را اگر دو نفر بر روند و بگفته هر شان را صرف بکنند در تمام و هات محقق میشود که عایدی مالک چقدر است و اگر هم جانی نباشد و نفهمند مفسدین محلی مانع هستند والا تمام مملکت را در نهایت سهولت میشود میزنی کرد و هیچ

زحمتی هم برای خلق رعیت تولید نخواهد شد و هر وقت هم دیدید کم است زیبا میکند

ولی ول طوری بکنید که سهل الاجراء باشد

اگر بنا بر این مسئله بود باید از آن خبر بکنید

پس از وضع مخارج لازم و حق رعیت در آب یک هشر و دو عشر از حق مالک دریافت میشود

پیشنهاد آقای خانی زاده -

خانری زاده عرض ماده اول خبر کمیسیون قوانین مالیة قسمت (الف) از ماده اول لایحه دولت را مورخه (۶) برج جدی ۱۳۰۰ تحت شماره ۲۱۷۴ با ۵ تبصره ضمیمه آن پیشنهاد نمایند

پیشنهاد آقای مدرس

رئیس - قرائت شده است

پیشنهاد آقای مساوات

بنده پیشنهاد میکنم که عبارت ماده اول بر ترتیب ذیل اصلاح شود

ماده اول - مالیات از کل عایدات متوسط سهمی از باری از املاک از باری (با استثنای خالصجات انتقالی) بقرار ذیل دریافت میشود

پیشنهاد آقای آقامیرزا ایدالله خان

بنده پیشنهاد میکنم ماده اول به این ترتیب اصلاح شود:

مالیات املاک از باری مهم از آبی و دیمی و جنگل و غیره از عایدی خالص مالکانه یک هشر دریافت میشود

ایشان پیشنهاد آقای مساوات

بنده ماده اول را بر ترتیب ذیل پیشنهاد میکنم:

ماده اول - مالیات از کل عایدات متوسط صاحبان املاک از باری (با استثنای خالصجات انتقالی) بقرار ذیل دریافت می شود تا آخر ماده

پیشنهاد آقای آقا سید معجبی الدین و آقا سید یعقوب

پیشنهاد می کنیم در ماده ۱ بطریق ذیل نوشته شود

از عایدات املاک مطلقاً مهم از آبی دیمی چاه آب یا خالص یا زمین تنه هموماً بعد از وضع مخارج زراعتی در سالی هشر گرفته شود

پیشنهاد شاهزاده محمد هاشم میرزا

در عرض قسمت ملکی ماده اول لایحه میزنی اینطور پیشنهاد میکنم

از عایدات حقیقی ملک پس از ترتیب تبصره عایدات حقیقی ملک عبارت از آن است که آن ملک یا نظائر آن را بدون آفت چه مقدار یا چه مبلغ اجاره مینمایند

رئیس - اجازه میفرمائید چون پیشنهاد ها زیاد است مراجعه شود کمیسیون؟

بعضی از نمایندگان - صحیح است

رئیس - بقیه مذاکرات مینمایید برای روز شنبه

چند فقره سؤال از وزارت مالیه شده

ملی راجح بلا یحه قانون میزنی این مسئله مورد توجه نمایندگان معترض گردیده است که دریافت مالیات قسمتی که تحمیل بر رعیت شود غیر عادلانه است و بنابراین امضاء کنندگان پیشنهاد میکنند که ماده اول لایحه میزنی بر این اصل تنظیم شود که مالیات مهم از تنقه و جنس یک هشر از کل عایدات مالک دریافت شود

پیشنهاد آقای شریعت زاده

بنده پیشنهاد میکنم ماده اول قانون میزنی بر ترتیب ذیل اصلاح شود

اراضی آبی دیم و مراتع و جنگلها قنوات بدون اراضی و گاوچاه طواحین و آبدنک بر ترتیب ذیل مالیات دریافت خواهد شد

۱ - از سهم مالکین بعد از وضع صدی پانزده برای مخارج امور زراعتی ۱۰ درصد

۲ - از سهم زارعین بعد از وضع صدی پانزده ۳ درصد

تبصره (۱) - وجوهیکه از مالیات مقرر در قسمت دوم این ماده بدست خواهد آمد برای صرف در امور صحنی زارعین مملکت اختصاص داده میشود که بوسیله صحبه کل مملکتی خرج شود

تبصره (۲) - مالیات جنگلها و مراتع بر عایداتی تعلق میگیرد که صاحبان جنگلها و مراتع از راه اجاره یا فروش ویاستفاده میکنند

ماده اول - مالیات از کل عایدات متوسط صاحبان املاک از باری (با استثنای خالصجات انتقالی) بقرار ذیل دریافت می شود تا آخر ماده

پیشنهاد آقای صدق السلطنه

بنده پیشنهاد میکنم از عایدی مالک نقد و جنس از آبی دیمی و ورود آب یک هشر یا خود شود

پیشنهاد آقای با سائی

بنده پیشنهاد میکنم در ماده اول برای خالصجات انتقالی صدی ۳ مالیات بعد از مخارج مقرر شود

ایشان پیشنهاد آقای با سائی

بنده بعد از ماده اول ذیل را پیشنهاد میکنم:

ماده اول - هیچ نوع مالیات جنسی هینا دریافت نخواهد شد بلکه در حین میزنی هین اجناس سهم مالیاتی تقدیم عادلانه شده مالیات تقدی مقرر میشود

ایشان پیشنهاد آقای با سائی -

بنده بعد از ماده اول ماده ذیل را پیشنهاد میکنم تا تحصیل عایدی موقوف شود

ماده - دریافت مالیات باین ترتیب می شود که اداره مالیه محل در ضمن اظهارش ضرب الاجل مواعد پرداخت مالیات را اعلام میدارد

رئیس - این پیشنهاد راجع بماده اول نیست

پیشنهاد آقای طهرانی (بشرح ذیل قرائت شد)

در ماده اول قانون میزنی اینطور

بیشهاد می نمایم

پس از وضع مخارج لازم و حق رعیت در آب یک هشر و دو عشر از حق مالک دریافت میشود

پیشنهاد آقای خانی زاده

خانری زاده عرض ماده اول خبر کمیسیون قوانین مالیة قسمت (الف) از ماده اول لایحه دولت را مورخه (۶) برج جدی ۱۳۰۰ تحت شماره ۲۱۷۴ با ۵ تبصره ضمیمه آن پیشنهاد نمایند

پیشنهاد آقای مدرس

رئیس - قرائت شده است

پیشنهاد آقای مساوات

بنده پیشنهاد میکنم که عبارت ماده اول بر ترتیب ذیل اصلاح شود

ماده اول - مالیات از کل عایدات متوسط سهمی از باری از املاک از باری (با استثنای خالصجات انتقالی) بقرار ذیل دریافت میشود

پیشنهاد آقای آقامیرزا ایدالله خان

بنده پیشنهاد میکنم ماده اول به این ترتیب اصلاح شود:

مالیات املاک از باری مهم از آبی و دیمی و جنگل و غیره از عایدی خالص مالکانه یک هشر دریافت میشود

ایشان پیشنهاد آقای مساوات

بنده ماده اول را بر ترتیب ذیل پیشنهاد میکنم:

ماده اول - مالیات از کل عایدات متوسط صاحبان املاک از باری (با استثنای خالصجات انتقالی) بقرار ذیل دریافت می شود تا آخر ماده

پیشنهاد آقای آقا سید معجبی الدین و آقا سید یعقوب

پیشنهاد می کنیم در ماده ۱ بطریق ذیل نوشته شود

از عایدات املاک مطلقاً مهم از آبی دیمی چاه آب یا خالص یا زمین تنه هموماً بعد از وضع مخارج زراعتی در سالی هشر گرفته شود

پیشنهاد شاهزاده محمد هاشم میرزا

در عرض قسمت ملکی ماده اول لایحه میزنی اینطور پیشنهاد میکنم

از عایدات حقیقی ملک پس از ترتیب تبصره عایدات حقیقی ملک عبارت از آن است که آن ملک یا نظائر آن را بدون آفت چه مقدار یا چه مبلغ اجاره مینمایند

رئیس - اجازه میفرمائید چون پیشنهاد ها زیاد است مراجعه شود کمیسیون؟

بعضی از نمایندگان - صحیح است

رئیس - بقیه مذاکرات مینمایید برای روز شنبه

چند فقره سؤال از وزارت مالیه شده

بکی مواد خارجی

یک بدبختی ملک دارد گندمش را که می آورد تحویل اداره ارزاق می دهد می گویند ۵۰۰۰۰۰ من مواد خارجی دارد آن وقت یک خوار گندم را که اداره تحویل میکیرد خیلی زیاد که آن بیچاره فروخته اصرار بکنند ممکن است ۶۰ من بهش قبض بدهند والا همان پنجاه و پنج من باینجا من راقبض می دهند و آن وقت این مواد خارجی را که حساب میکنیم مطابق اعلانی که کرده اند بیابست ۹۵ من گندم بگیرند و صد من قبض بدهند و بر فرض اینکه آفت را هم قبول کنند آن وقت تازه آن ۵ من را هم با آنها حساب نمیکنند

خودشان میگویند ۹۵ من گندم بدهید

صد من قبض بگیرد ولی آن گندمی را که می آورند میگوند این گندم خروازی ۵۰۰ من آفت دارد

امام معدنک آن ۵۰ من را هم قبول نمی کنند

بلاوه از آن بدبختی که گندم را آورده است تحویل بنهد خروازی شش عباسی حمالی از او مطالبه میکنند که ببرند توی انبار بریزند رعیت بیچاره هر چه میگوید من خودم گندم را تا اینجا آورده ام خودم هم میبرم توی انبار میبرم حمالی لازم نیست خودم میبرم خالی میکنم میگوند خیر - ما چون بوجارو حمال آورده ایم و حقوق میدهیم از این جهت باید پول حمالی را بدهید و قبض هم می دهند بدون قبض هم نیست قبضشان هم خیلی یا کیزه و با سم و رسم است

این بود که خواستم ببینم وزارت مالیه در این باب چه میفرمایند؟

معاون وزارت مالیه قسمت تسعیر بگو را که آقا اظهار فرمودند همین طور است خروازی یک مبلغی تسعیر شده است و تفاوتی هم بین این دو هست

ولی بی علت هم نیست و علتش این است که جنسی که مطالبه میشود مربوط بایالت سال گذشته است و چون در سال گذشته نپرداخته اند

بنابر این امسال که از آنها می شود میخوانند همین جنس را بدهند

در صورتیکه عین جنس مورد احتیاج نیست و قیمتش را هم بدهند

قیمت جنس در هند السنه از سال گذشته که ر است این است که ما مور مالیه میگویند جنس را اگر در سال گذشته داده بودید صحبت تسعیر در میان نمی آمد ولی چون موقع خود ن داده اید و در هند السنه میخواهید بدهید باید بقیمتی که در موقع ادای خودس دارا بوده است بدهید و این هم منحصراً بایالت تنها نیست و شاید نظیرش در سایر نقاط هم اتفاق می افتد

شوند و نظر باینکه کمیسیون عدرایشان را موجه و تقاضای ایشان را بجا دانسته تقاضای ایشان را تصویب مینماید.

رئیس - آقایانی که بامضمون این خبر موافقت قیام فرمایند.

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. پیشنهاد آقایان امیراعلم و سالاراشکر

(بشرح ذیل قرائت گردید)

پیشنهاد مینمائیم که قانون نظام اجباری روز پنجشنبه بعد از قانون انتخابات مطرح شود و روزهای پنجشنبه بعد از این انحصار بقانون نظام اجباری داشته باشد.

رئیس - آقای اخگر موافقت؟

اخگر - مخالفم.

رئیس - بفرمائید

اخگر - روزهای پنجشنبه را مجلس رأی داده است برای قانون انتخابات که مخصوص بقانون انتخابات باشد و بنده هم پیشنهادی کرده ام که روزهای ۳ شنبه را اختصاص بقانون اجباری بدهند لهذا خوب است آقایان نمایندگان هم موافقت بفرمایند یا پیشنهاد بنده که روزهای ۳ شنبه مختص باین قانون باشد.

رئیس - آقای قائم مقام

(اجازه)

قائم مقام - بنده هم مخالفم.

رئیس - آقای روحی

روحی - بنده هم مخالفم

رئیس - آقای سردار عشایر

(اجازه)

سردار عشایر - بنده هم مخالفم

رئیس - موافقی ندارد؟

آقا سید یعقوب - بنده موافقم چرا موافق ندارم.

رئیس - بفرمائید

آقا سید یعقوب - تعجب میکنم از آقای اخگر که چرا مخالفت فرمودند.

این قانون تجدید نظر در انتخابات روز ه شنبه تمام میشود و ما هم آن روزها را معین کرده ایم برای یک قانون از این جهت مقتضی است قانون نظام اجباری را معین کنیم برای روز ه شنبه که این قانون هم تمام شود.

بعضی از نمایندگان - رأی

بگیرید.

رئیس - عده کافی نیست

مجلس یکساعت بعد از ظهر ختم شد

رئیس مجلس شورای ملی - موتمن المالك

منشی - علی اقبال المالك

منشی - معظم السلطان

ببرند و اگر يك چیزی مفقود بشود یا خراب شود یا سرقت شود مسئول آن حمال باشی است و چهارم که از طرف خودشان او را معین کرده اند برای همین مسئله بوده که مسئولیت این قبیل مسائل بعهد خود آنها باشد.

ولی گاهی اتفاق می افتد که اداره گمرک مثلا میگوید شما این مسئولیت را بعهد بگیرید و من يك اداره حمالی دارم و مسئولیت را خودم بعهد میگیرم و اداره میکنم و این قضیه نیست که محتاج بمباحثه زیاد باشد يك امری است بطور کلی که باید در تحت يك اداره در آید و مرتب شود و باید حمالها را لباس و نمره بدهند و آقایان نظری ندارند جز اینکه یکباری بدهند و حمالها بارشان را بگشתי ببرند و مطمئن باشند که عیبی نخواهد کرد و خاطر آقای کازرونی انشاء الله از این باب آسوده خواهد شد و بتدریج مرتب خواهد گردید.

رئیس - قبل از اینکه جلسه را ختم کنیم ۳ فقره راپورت از کمیسیون مرخصی و دو پیشنهاد رسیده است قرائت میشود و رأی میگیریم.

(راپورت کمیسیون مرخصی و مرخصی راجع بمرخصی آقای مستوفی المالك بمضمون ذیل قرائت شد)

حضرت مستوفی المالك نماینده محترم بادلائل مقننه حضور خودشان را در مجلس از تاریخ ۲۷ دلو تا ۱۵ حمل متعسر دانسته تقاضا کرده اند که اجازه غیبت بایشان داده شود کمیسیون عذر موجه ایشان را پذیرفته تصویب مینماید.

رئیس - رأی می گیریم آقایانی که مرخصی آقای مستوفی المالك را تصویب میفرمایند قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد.

(راپورت دیگر راجع بمرخصی آقای معتمد السلطنه بشرح آتی قرائت گردید)

آقای معتمد السلطنه نماینده محترم بواسطه اشتغال بسوگواری تقاضای يك هفته غیبت با اجازه از تاریخ ۲۳ دلو کرده اند کمیسیون ابتلای ایشان را تصدیق تقاضا شان را تصویب مینماید.

رئیس - رأی میگیریم آقایانی که مفاد راپورت کمیسیون را تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد.

(راپورت راجع بمرخصی آقای نظام - التولیه نیز بشرح آتی قرائت شد)

نظر باینکه آقای نظام التولیه نماینده محترم بواسطه امتداد راه از شدت سرما و برف و بارش ۴ روز از مدت اجازه مرخصی عقب تر ورود کرده اند و تقاضا کرده اند که مدت مذکوره نیز غائب با اجازه منظور